

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

Remissyttrande över Renmarkskommitténs betänkande Jakt och fiske i renbetesland, SOU 2023:46, ärende LI2023/03401

Yttrandet utgår från Arjeplogs kommuns gällande lokala utvecklingsstrategi och översiktsplan samt de underlag som arbetats fram i samverkansprojektet Rådestit - om förvaltning av småvilt och fisk i Arjeplogsfjällen.

Sammanfattning

Arjeplogs kommun instämmer i förslaget att lagstiftningen ska ge utrymme för lokala föreningar att i samverkan ansvara för upplåtelse av småviltsjakt och fiske (15-6). Det är mycket angeläget att lagstiftningen inte lägger hinder i vägen för pågående eller nya initiativ, som syftar till minskade konflikter, en god samhällsanda och hållbar utveckling i fjällkommunerna.

Kommunen väljer, i avvaktan på kommitténs slutbetänkande, att i nuläget inte ta ställning till delbetänkandets övriga förslag och överväganden. För regionens fjäll- och inlandskommuners framtidsinriktade utvecklingsarbete är det dock olyckligt att Renmarkskommittén inte lyckats nå bred politisk enighet om ett förslag på reglering av upplåtelsebestämmelserna.

Övergripande synpunkter

Arjeplogs kommun anser att det är särskilt viktigt att regionens fjäll- och inlandskommuners behov och förutsättningar beaktas i utredningsarbetet och förslagen. Vi vill framhålla att det är angeläget att hitta nya lösningar för förvaltningen av resurserna, där lokalsamhällena kan ges en mer framträdande roll, parat med fortsatt god tillgång till småviltsjakt och fiske för alla medborgare.

Småviltsjakten och fisket i fjällen är en viktig mark- och vattenanvändningsfråga för hela Arjeplogs lokalsamhälle. Vår kommun är den fjällkommun där det upplåts mest småviltsjakt och fiske. För en livskraftig rennäring krävs att jakten och fisket i kommunen bedrivs med stor respekt och skydd för renskötseln och annan samisk markanvändning. Möjlighet till jakt och fiske är också ett mycket viktigt inslag i livsmiljön för många av de som bor här och en helt avgörande resurs för flertalet arrangörer, boendeanläggningar, viktig även för övrigt näringsliv. Många i lokalsamhället upplever dessutom inte att dagens statliga förvaltning fungerar på ett tillfredställande och hållbart sätt.

Arjeplogs kommun har under lång tid bedrivit ett medvetet arbete för att göra olika intressen i kommunen delaktiga i markanvändningsfrågor. I kommunens utvecklingsstrategi och översiktsplan, utpekas lokal samverkan som ett viktigt verktyg i planering och förvaltning av områden och resurser. Kommunens viljeinriktning är att hitta former för hur de platsbundna resurserna som idag förvaltas av staten, såsom skyddad natur, småvilt och fisk, på bästa sätt kan bidra till långsiktigt hållbar utveckling och tillväxt i landets mest glesbefolkade kommun. I linje med detta har ett unikt samverkansprojekt genomförts i Arjeplogs kommun, Rådestit, där en lokal förvaltningsmodell tagits fram för hur upplåtelse av småviltsjakt och fiske kan skötas från lokal nivå.

Rádestit betyder *att rådgöra* på pitesamiska och arbetet har drivits i bred samverkan mellan renskötseln, besöksnäringen och lokala jägare och fiskare, på initiativ av de fem samebyarna med mark väster om odlingsgränsen i kommunen. Information om samverkansprocessen och förslagen återfinns här: <https://silvermuseet.se/projekt/ra-destit/>.

Arjeplogs kommun tar i avvaktan på slutbetänkandet inte ställning till delbetänkandets övriga förslag och juridiska överväganden. Kommunen anser att det oklara rättsläget och de motsättningar som finns på politisk nivå leder till problem på lokal nivå då konflikterna kring resurserna och förvaltningen ökar. Vi efterfrågar tydliggöranden och klara spelregler för alla lokala aktörer för att minska konflikterna. Därför är det viktigt att kommittén i det fortsatta arbetet klargör många av de frågor som ska utredas för att vi som samhälle ska komma vidare och undvika konflikter. Sådana klargöranden gynnar lokalsamhället och näringslivet på längre sikt. Även i denna del menar vi att nya tankar om hur förvaltningen kan skötas lokalt kan bidra till lösningar för framtiden.

Upplåtelser i lokala föreningars regi -15.6

Arjeplogs kommun instämmer och tillstyrker delbetänkandets förslag om att lokala föreningar ska kunna överta skötseln av småviltsjakten och fisket. Kommunen instämmer även i den del av förslaget att intäkterna från upplåtelser av småviltsjakt och fiske då ska fördelas mellan föreningen och berörda samebyar och att inga medel ska gå till Samefonden eller tas ut av Länsstyrelsen. Det är en förutsättning för en hållbar lokal verksamhet med erforderliga resurser och kompetenser för exempelvis vilt- och fiskevård, tillsyn och administration.

Förslaget är linje med kommunens ambitioner att utgöra pilot och utveckla lokala hållbara samförvaltningsformer för de naturresurser inom kommunen som idag förvaltas av staten. Det är också i huvudsak överensstämmande med den lokala förvaltningsmodell som tagits fram i projekt Rádestit. Ett utvecklingsarbete som går vidare med sikte på föreningsbildning, fortsatt samverkan, utvecklad dialog med länsstyrelsen och en beredskap för ett eventuellt lokalt övertagande.

Kommunen vill betona att det är viktigt att möjliggöra olika pilotprojekt för att testa och hitta nya vägar framåt.

Isak Utsi

Kommunstyrelsens ordförande

Beslut enligt delegation beslutad av kommunstyrelsen 2024-04-08 § 50.